

[Grothe Philip.]

tagne overenskomster, samt en vis længdning vil yderligere få efterspørgselspresset til at stige.

På det pengepolitiske område møder vi særlige problemer, som står i forbindelse med udviklingen på det udenlandske kapitalmarked. Det stigende renteniveau i udlandet har skabt os valutariske problemer i de senere måneder, fordi der optages færre kortfristede lån samtidig med, at man ikke så hurtigt trækker danske penge hjem. Meget kan tale for, at der her i denne særlige situation sættes ind med pengepolitiske modforanstaltninger. Med den beskedne valutareserve, vi har, er vi meget sårbare over for uro på valutamarkedet. Hertil kommer, at det internationale valutamarked sidste år var ude i flere næsten dramatiske situationer, og vi kan næppe være sikre på, at der ikke pludselig igen kan opstå en akut situation. Alt dette taler for, at det er overordentlig vigtigt, at regeringen tilrettelægger sin økonomiske politik sådan, at vi ikke pludselig kommer ud i en uholdbar valutasituation. Skulle det vise sig, at den store valutaafgang fra januar og februar fortsætter, rejser der sig det spørgsmål, om man ikke for at modarbejde en fortsat uheldig udvikling bør overveje at forhøje diskontoen for derved at påvirke bevægelserne på det korte lánemarked.

På den anden side vil det efter min mening være meget ønskeligt, om regeringen ved tilrettelæggelsen af sin øvrige økonomiske politik gør det muligt at fastholde den lange rente på det nuværende niveau. De forhandlinger, der netop er ført mellem Nationalbanken og bankerne og realkreditinstitutionerne, og som har ført til et foreløbigt stop for forhåndslån med henblik på tilrettelæggelsen af en senere gradvis afvikling af forhåndslåneordningen, vil være en hjælp hertil. I øvrigt bør man gøre sig klart, at Nationalbanken ikke har forpligtet sig til på ubestemt tid at fortsætte sine meget store obligationskøb, der var betinget af ønsket om at afvikle obligationsrationeringskøen, uden at kurserne blev trykket. Den stærkt stigende likviditet hos bankerne, der er en følge af Nationalbankens store obligationskøb, er et moment til både bekymring og overvejelse.

Når Nationalbanken i sin årsberetning så

stærkt fremhæver, at den stramme finanspolitik må fastholdes, opfatter jeg det da også som et varselsskud til regeringen om at holde igen, hvis man vil undgå, at Nationalbanken aftrapper sine opkøb med en eventuel stigning i obligationsrenten som følge. Uroen på obligationsmarkedet i de aller sidste dage, der heldigvis allerede synes at være aftaget noget, taler stærkt for, at regeringens hensigter på det pengepolitiske område hurtigt afklares.

Vi har nu overenskomsterne for de næste år i havn. Jeg mener, det er meget lykkeligt, at vi har undgået arbejdsstandsninger og dermed også den nedgang i den samlede produktion i samfundet, som en arbejdsstandsning uvægerligt ville have medført. Meget tyder nu på, at den interne efterspørgsel vil stige i den kommende tid. Impulser hertil vil udgå fra forskelligt hold. De internationale konjunkturer er opadgående, der er optimisme i danske erhvervskredse, lønningerne øges, og banklikviditeten er høj. Alt dette vil trække i den samme retning, nemlig i retning af en øget aktivitet.

Samtidig må det stadig erindres, at ledigheden er for høj, og at det vil være et stort gode, om det fald i ledighedstallet, der er i gang, kan fortsætte ikke blot på almindelig sæsonmæssig vis, men som en sænkning af selve ledighedsniveauet. Over for dette ønske, som hos mig indtager en meget høj prioritet, står hensynet til vor eksport og i sidste ende det mere langsigtede hensyn til vor valutastilling.

Det er yderst vanskeligt i dag at bedømme styrken af presset opad og dermed bedømme, hvornår tidspunktet måske vil være inde til at gribe ind med en mere kontraktiv politik. Selv om det foruroligende fald i vore valutareserver i årets to første måneder delvis har pengepolitiske årsager og skal bekæmpes med pengepolitiske midler, er det et spørgsmål, om ikke herudover andre økonomiske midler, der står til rådighed for den økonomiske politik, bør sættes ind. Stillingen er ikke tilstrækkelig afklaret til, at jeg nu vil stille forslag herom. Jeg vil nøjes med at anbefale regeringen at overveje nogle af de forskellige konjunkturdæmpende midler, der står til rådighed, herunder muligheden for at holde igen på den betydelige aktivitet, der udgår